

Τι θα πρέπει να γνωρίζουν όσοι επιθέξουν να επιστρέψουν στην ύπαιθρο και να επενδύσουν σε αυτήν

Οι εξαγωγές «κλειδί» για την επιτυχία

Με ενάμισι εκατομμύριο ανέργους, στην πλειονότητά τους υψηλού μορφωτικού επιπέδου, να θέλουν να εγκαταλείψουν τα μεγάλα αστικά κέντρα, η ίδια ύπαιθρος που τις δεκαετίες του 1950, του 1960 και του 1970 «έσπρωξε» τους νέους προς τις πόλεις ελκύει ολοένα και περισσότερους Έλληνες στους χαλεπούς καιρούς που διανύουμε.

Νέοι με ακαδημαϊκή μόρφωση βλέπουν σήμερα την επαρχία σαν Γη της Επαγγελίας, η οποία θα μπορούσε να τους προσφέρει εργασία και οικονομική διέξοδο, αλλά και μια καλύτερη, πιο χαλαρή ζωή. Θέλουν να καινοτομήσουν στην αγροτική επιχειρηματικότητα και σε αυτό το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων επιχειρεί να προσφέρει χείρα βοήθειας.

Στόχος του υπουργείου είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων επιστροφής στην αγροτική ανάπτυξη και την παραγωγή και ο απεγκλωβισμός των αγροτών από την ομηρία των κρατικών επιδοτήσεων. Στην προσπάθεια αυτήν τα τελευταία χρόνια έχουν υπάρξει πολλές μελέτες για πρωτοποριακές καλλιέργειες (τρούφας, στέβιας, αλόης, χουρμαδιάς, μάνγκο κ.ά.), αλλά και κάποιες περιπτώσεις αγροτών που κατάφεραν να τις προσαρμόσουν στην ελληνική γη και να αποκτήσουν ένα ικανοποιητικό εισόδημα.

Ωστόσο οι περισσότεροι αγρότες υποστηρίζουν και προωθούν γνωστές ιστορικές καλλιέργειες και παραγωγές, υποτιμημένες σήμερα, αλλά πολύτιμες και πολλά υποσχόμενες, οι

οποίες μπορούν να προσφέρουν αναπτυξιακές προοπτικές στην αγροτική οικονομία. Τέτοιες είναι οι καλλιέργειες ελαιόλαδου, σταφυλιού και σπυροκκνευτικών, αλλά και κρεάτων και παραδοσιακών τυροκομικών.

Προστιθέμενη αξία

Πώς, όμως, μπορούν αυτές οι καλλιέργειες να έχουν προστιθέμενη αξία για τον παραγωγό; Την απάντηση σε αυτό το ερώτημα τη δίνει ο γεωπόνος-μελετητής Θεόδωρος Κορωναίος, ο οποίος συνδράμει στις προσπάθειες της Ένωσης Νέων Αγροτών του Νομού Πρέβεζας, καθώς και πλήθος άλλων αγροτών και νέων που θέλουν να ασχοληθούν με την αγροτική παραγωγή.

Ο κ. Κορωναίος με όσους μιλάει τους προτρέπει να ασχοληθούν κυρίως με τις γνωστές στους Έλληνες καλλιέργειες, αλλά να προσπαθήσουν να έχουν παραγωγή για παράδειγμα σπυροκκνευτικών προϊόντων εκτός εποχής. Μιλώντας στην «Ε», εξηγεί ότι «όταν λέμε προϊόντα εκτός εποχής, εννοούμε ότι υπάρχουν μεσοδιαστήματα όπου λόγω καιρικών συνθηκών και λόγω θερμοκηπίου δεν υπάρχουν προϊόντα και υπάρχει ένας μήνας ή ένα 20ήμερο που οι τιμές είναι πολύ υψηλές». Τονίζει, βέβαια, ότι χρειάζεται προσαρμογή των εκμεταλλεύσεων, θέτοντας ως παράδειγμα τα συστήματα δροσισμού στα θερμοκήπια, ούτως ώστε να μπορεί να βγει ντομάτα στο μεσοδιάστημα Σεπτεμβρίου που έχει τελειώσει η παραγωγή και δεν υπάρχει το προϊόν στην αγορά.

«Αυτός είναι ένας παράγοντας που δίνει μια προστιθέμενη αξία στο αγροτικό προϊόν και

Τρεις έμπειροι παραγωγοί μιθούν στην «Ε» για τα μυστικά, τις δυσκολίες αληθιά και τα πλεονεκτήματα που μπορεί να έχει ένας νέος αγρότης

Ο γεωπόνος-μελετητής Θεόδωρος Κορωναίος

Ο πρόεδρος της Ένωσης Νέων Αγροτών του Νομού Πρέβεζας Λεωνίδας Ραβανός

εκεί πρέπει να κατευθύνονται», σημειώνει ο κ. Κορωναίος, επισημαίνοντας ότι οι αγρότες θα πρέπει να στρέφονται σε καλλιέργειες που ήδη υπάρχουν στην ελληνική γη, αλλά όπως τονίζει χαρακτηριστικά: «Θα πρέπει να προχωράνε και ένα βήμα παραπάνω, να τυποποιούν και να πουλάνε μόνοι τους το προϊόν που παράγουν».

Μεταποίηση

Τη συμβουλή αυτήν έχει κάνει πράξη ένας αγρότης από τη Βαλανιδοράχη Πρέβεζας, ο οποίος ασχολείται από το 1985 αποκλειστικά με την καλλιέργεια βρώσιμου γλυκού καλαμποκιού το καλοκαίρι και κηπευτικών τον χειμώνα. Μάλιστα, έχει κάνει ένα βήμα παραπάνω, καθώς τα προϊόντα αυτά δεν τα δίνει σε μεσάζοντες εμπόρους, αλλά τα τυποποιεί και τα πουλάει αποκλειστικά μόνος του σε αλυσιδωδες σουπερμάρκετ στην Ελλάδα, ενώ έχει προχωρήσει και σε εξαγωγές.

Έπειτα από 20 και πλέον χρόνια ο Φώτης Ζήσης έχει την εμπειρία να δείξει τον δρόμο που πρέπει να ακολουθήσουν όσοι νέοι θέλουν να ασχοληθούν με

τον γεωργικό επάγγελμα, καθώς είναι πλέον επιτυχημένος αγρότης-επιχειρηματίας και η κατάσταση του δεν έχει καμιά σχέση με άλλους παραγωγούς που δίνουν τα προϊόντα τους σε εμπόρους.

Μιλώντας στην «Ε», ο κ. Ζήσης αναφέρει ότι για να μπορέσει να ξαναλειτουργήσει ο αγροτικός τομέας χρειάζεται οικονομική στήριξη και καθοδήγηση από το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αλλά και συγκρότηση ομάδων παραγωγών που θα δώσουν νέα δυναμική στα προϊόντα, ώστε να εξαλειφθεί το φαινόμενο να εξαγονται χύδην και ως εκ τούτου σε χαμηλές τιμές. «Διότι πλέον θα πρέπει να απευθυνόμαστε σε εξαγωγές», επισημαίνει ο ίδιος, εξηγώντας ότι η ελληνική αγορά είναι πάρα πολύ μικρή και γι' αυτό τονίζει ότι «θα πρέπει να εξάγουμε στα Βαλκάνια, στη Ρωσία, στην Ευρώπη και αλλού».

Όπως χαρακτηριστικά σημείωσε ο ίδιος, «για να εξάγεις πρέπει πρώτα να παράγεις», συμπληρώνοντας πως «πριν περάσουμε σε βιολογικές καλλιέργειες και σε άλλες νέες ελπιδοφόρες θα πρέπει να λειτουργή-

Νέες αλλά και παραδοσιακές καλλιέργειες προσφέρουν διέξοδο από την κρίση, ωστόσο χρειάζεται σκληρή δουλειά, οργάνωση και υπομονή

σει πρώτα ο πρωτογενής τομέας και μετά να δούμε πού μπορούμε να ανεβάσουμε τον πήχη στην ποιότητα των προϊόντων».

Εκτιμά λοιπόν ότι δεν χρειάζεται να ψάξουμε για να βρούμε ευγενή προϊόντα για να καλλιεργήσουμε. «Όλα αυτά θα σου τα δείξει η αγορά. Έχουμε εκατοντάδες είδη κηπευτικών που μπορούμε να ξεκινήσουμε με αυτά και βλέπουμε στη συνέχεια το ιμποφές, το βατόμουρο και ποιες άλλες καλλιέργειες μπορούμε να κάνουμε», επισημαίνει ο ίδιος.

Το επόμενο στάδιο είναι η πιστοποίηση και η τυποποίηση, καθώς «με καλύτερη συσκευασία τα ελληνικά προϊόντα αναβαθμίζονται και κατακτούν τη σωστή θέση στις διεθνείς αγορές», δηλώνει ο κ. Ζήσης, επισημαίνοντας όμως ότι «πρωτό στηθεί οποιαδήποτε καλλιέργεια θα πρέπει να γίνει πρώτα διερεύνηση στην αγορά ώστε να μπορεί να διατεθεί το προϊόν και μετά η παραγωγή είναι πάρα πολύ εύκολη».

Λύση στην κρίση

Ο πρωτογενής τομέας δίνει τη λύση στην κρίση, αλλά θέλει

Ο σύγχρονος εξοπλισμός μπορεί να βοηθήσει ένα προϊόν να κατακτήσει τις αγορές

οργάνωση, διάθεση για δουλειά και «τρέξιμο» προς αναζήτηση αγοραστών του προϊόντος που παράγει κάποιος. Χωρίς να θέλει να απογοητεύσει τους νέους, αλλά ούτε και να τους πει ότι όλα είναι εύκολα, ο κ. Ζήσης ξεκαθαρίζει ότι η δουλειά του αγρότη είναι σκληρή.

Στο ερώτημα, μάλιστα, για το πώς ξεκίνησε και πώς προχώρησε ο ίδιος τη δική του προσπάθεια, η απάντηση «βήμα βήμα, με μεγάλη προσπάθεια και πολλά κόστη, να τρέχω παντού για να βρίσκω πελάτες» δείχνει ότι αν υπάρχει ενημέρωση, εργατικότητα και μεθοδικότητα μπορείς να ζήσεις αξιοπρεπώς από το αγροτικό επάγγελμα.

Γνωρίστε ποια είναι η δουλειά σας

Τις διαφορές αναδεικνύει ο πρόεδρος της Ένωσης Νέων Αγροτών του Νομού Πρέβεζας Λεωνίδα Ραβανός. «Κατ' αρχάς ο αγρότης δεν είναι ένα επάγγελμα όπως το να ανοίξουμε ένα μαγαζί.

Φανταστείτε ότι αν ανοίξουμε ένα σουβλατζίδικο θα πουλήσουμε σουβλάκια σε μισή ώρα και σε μία ώρα θα πληρωθούμε. Στους αγρότες δεν ισχύει αυτό», τονίζει και επισημαίνει ότι «η αγροτική δουλειά είναι τρόπος ζωής και πρέπει να ξέρεις πότε πρέπει να ριζεις χρήματα και πότε πρέπει να τα πάρεις.

Δεν μπορείς να πεις στον άλλο "βάλε εσπεριδοειδή και σε τρεις μήνες θα πάρεις τα λεφτά", καθώς είναι φύσει αδύνατον να πάρεις τα λεφτά».

Ο κ. Ραβανός εξηγεί ότι υπάρχουν διαφορές ανάλογα και με την καλλιέργεια που θα επιλέξει κάποιος, αν δηλαδή θα ασχοληθεί με κηπευτικά, δενδρώδεις καλλιέργειες, αροτραίες καλλιέργειες ή με την κτηνοτροφία.

Για παράδειγμα, τα κηπευτικά είναι πολύ δύσκολα καθώς χρειάζονται καθημερινή φροντίδα, αλλά σου αποδίδουν άμεσα χρήματα. Αντίθετα, οι δενδρώδεις καλλιέργειες δεν θέλουν τόσο πολλά έξοδα όπως τα κηπευτικά, είναι πιο εύκολες και δεν είναι τόσο χρονοβόρες, καθώς δεν χρειάζονται καθημερινή φροντίδα, αλλά τα μικρά δέντρα που θα βάλεις θα αποδώσουν σε μια χρονική περίοδο ύστερα από πέντε χρόνια.

Η κτηνοτροφία είναι πιο δύσκολο κομμάτι, αλλά ίσως πιο κερδοφόρο. «Φανταστείτε, όμως, έναν νέο κτηνοτρόφο με 100 πρόβατα. Αυτός ο τρόπος ζωής είναι εντελώς διαφορετικός από αυτόν που έχετε εσείς στην πόλη», σημειώνει ο ίδιος, επισημαίνοντας όμως ότι «το πρόβαιο γάλα είναι πιο κερδοφόρο από μια δενδρώδη καλλιέργεια».

Οπότε, σύμφωνα με τον ίδιο, ο νέος αγρότης πρέπει να προγραμματίσει τη δουλειά του έτσι ώστε να μπορεί να βγάλει ένα μικρό εισόδημα αρχικά από κηπευτικά μέχρι να μεγαλώσουν τα δέντρα του και να του αποδώσουν, ώστε να ασχοληθεί στη συνέχεια αν θέλει αποκλειστικά με τον τομέα της δενδρώδους καλλιέργειας.

Ειδικά για όσους θέλουν να φύγουν από τις μεγάλες πόλεις και να πάνε στην επαρχία για να ασχοληθούν με το αγροτικό επάγγελμα, ο πρόεδρος της ΕΝΑ Πρέβεζας τονίζει ότι πρέπει να ξέρουν πως προτού ξεκινήσουν να κάνουν αυτό το δύσκολο βήμα, «το οποίο εμείς δεν τους αποτρέπουμε, ίσα ίσα εμείς τους λέμε προχωρίστε σε αυτήν τη δουλειά», να ενημερωθούν αρκετά και να γνωρίσουν πρώτα καλά ποια θα είναι η δουλειά που πάνε να αρχίσουν.

Εν κατακλείδι, εφιστά την προσοχή για τυχόν επιτήδειους, οι οποίοι τάζουν πολλά, είτε με τα φωτοβολταϊκά είτε με τις σύγχρονες καλλιέργειες, και δεν ξέρουν καλλιέργειες (π.χ. ιμποφές), οι οποίες, όπως επισημαίνει, «ούτε καν κατά διάνοια δεν είχαμε σκεφτεί και προφανώς δεν είχαμε ασχοληθεί».

Ο ίδιος, λοιπόν, προτείνει παραδοσιακές καλλιέργειες, αλλά, όπως επισημαίνει, η διαδικασία για κάποιον που θέλει να ασχοληθεί με τη γεωργία είναι η εξής: «Για εμένα πρέπει να πάει πρώτα στο χωράφι και να κάνει πολλές ερωτήσεις στους μεγαλύτερους». Και, βέβαια, προτρέπει τους νέους να απευθυνθούν στις Διευθύνσεις Γεωργίας, που είναι υποχρεωμένες ως κράτος να παρέχουν ενημέρωση για όλα τα απαραίτητα βήματα που θα πρέπει να κάνει κάποιος ώστε να ξεκινήσει μια καλλιέργεια που να μπορεί μετά να την πουλήσει στην αγορά και να επιβιώσει.